

Antimobbestrategi på Højen Skole

Formål

Alle danske skoler er lovmæssigt forpligtede på at forebygge og håndtere mobning. Med denne Antimobbestrategi beskrives, hvordan vi på Højen Skole lever op til denne forpligtelse og arbejder for at understøtte et godt undervisningsmiljø for alle elever. Med strategien ønsker skolens ledelse at sende et klart budskab om, at *alle* medarbejdere er forpligtede til at reagere, hvis de har kendskab til, at et barn ikke trives – uanset om der er tale om mobning eller ej.

Målsætninger

Skolen tilbyder inkluderende fællesskaber for alle elever. Det betyder, at:

1. alle skolens børn uafhængigt af interesser, kompetencer, køn, etnicitet, religion, styrker og udfordringer skal opleve at være en del af et trygt undervisningsmiljø
2. alle på skolen – børn, unge og voksne – oplever at have samme værdi som menneske
3. alle har ret til at føle sig trygge og opleve sig som en del af et fællesskab
4. alle børn og unges følelser og selvoplevede problemer anerkendes og tages alvorligt

Hvad er mobning?

Mobning er et uhensigtsmæssigt mønster i en gruppe, hvor alle har forskellige roller, og hvor ansvaret ikke kan pålægges enkeltindivider. Det kan godt være en enkelt, der starter mobningen, men der vil ofte være andre, der er med til det, og måske nogle, der ser på uden at gribe ind. De deltager ikke, men accepterer passivt dét, der foregår.

Mobning går ud over den eller de samme igen og igen, og det kan foregå på mange måder; ved vold/slåskampe, at blive kaldt grimme ting, at blive truet, at blive latterliggjort, at blive udelukket fra fællesskabet, at andre undgår eller ignorerer en, at man bliver bagtalt eller ikke bliver inviteret med til sociale arrangementer.

Mobning kan både foregå i skolen, i fritiden, i klubben og på sociale medier. At komme mobning til livs kræver, at der arbejdes med hele gruppen og de måder, gruppen er sammen på.

Hvornår er der tale om mobning?

Mobning er et gruppefænomen og udspringer i skolen af utrygge kulturer i klasser eller på årgange. Mobning kan ses som udstødsdynamikker i sociale sammenhænge, som børn og unge ikke har mulighed for at trække sig fra. Mobbeprocesser markerer et fællesskab, hvor nogle anerkendes som værdige medlemmer, mens andre ikke anerkendes og derfor udstødes som uværdige medlemmer af fællesskabet. Dermed defineres fællesskabet af, hvem der ikke er med.

Mobning handler om mere end blot et offer og en mobber. Det handler også om tilskuere og medløbere, som mere eller mindre bevidst accepterer udstødelsen eller nedværdigelsen af et eller flere af gruppens medlemmer. Da mobning er et gruppefænomen, handler bekæmpelse af mobning i skolen i høj grad om at ændre kollektive dynamikker i klasser eller på årgange.

Mobning handler altså ikke om svage elever, men om elever, som bliver gjort svage i et fællesskab.

Digital mobning

Mobning foregår ofte også i det digitale rum, hvor børn og unge kommunikerer med hinanden uden, at de voksne "kigger med". Digital mobning har de samme kendetegn som traditionel mobning og sker oftest i forlængelse af det, der foregår i den direkte kontakt mellem børn og unge. Det kan foregå på alle tider af døgnet, og rum, der før var private og sikre, kan nu nås af digitale mobbere. Denne form for mobning kan nå et stort "publikum" på meget kort tid, da det er svært at kontrollere elektronisk, cirkulerede beskeder, og derfor bliver både omfang og konsekvenser af den digitale mobning ofte større end ved mobning i det fysiske rum. De personer, der mobber, kan af og til forblive anonyme, og det kan få dem til at være grovere og mere ubetænksomme end ellers. Digital mobning skal som udgangspunkt håndteres på samme måde som mobning i det fysiske rum.

8 tegn på mobning

Mobning er et kompliceret fænomen, og det kan være vanskeligt at vurdere, hvornår en situation kan siges at være mobning. Vi har opstillet otte punkter, som hver især præsenterer nogle væsentlige karakteristika ved mobning. Listen kan derfor ses som 8 tegn på mobning.

1. Når drilleri ikke længere er for sjov

Drilleri er en form for adfærdssprog mellem mennesker. Det er typisk enkeltstående, tilfældige og spontane situationer, i modsætning til mobning, som er en systematisk udstødelse. Drilleri kan også være hårdt og generende, men i modsætning til mobning har drillerier ikke til hensigt at ekskludere nogen fra fællesskabet. Det kan være tegn på mobning når...

- ... drilleriet ikke længere er karakteriseret ved at være gensidigt, kærligt eller sjovt for begge parter
- ... drilleriet ikke længere forekommer i enkeltstående og spontane situationer
- ... drilleriet har til formål at ekskludere én eller flere personer fra fællesskabet

2. Når konflikter ikke længere kan løses

Mobning og konflikter har forskellige mønstre og løsningsstrategier. I konflikter er der et positivt udviklingspotentiale, hvor parterne er ligeværdige og kan motiveres til at finde en løsning. Mobning er en ensidig aggressiv handling, der er personfikseret og handler om at ekskludere en eller flere personer fra fællesskabet.

Det kan være tegn på mobning når...

- ... alle ikke er ligeværdige, og de involverede ikke kan motiveres til at finde en løsning på problemet
- ... konflikten er personfikseret og ikke handler om en given sag
- ... konflikten har til formål at ekskludere én eller flere personer fra fællesskabet

3. Når udstødseshandlinger bliver systematiske

Mobning er gentagne udstødseshandlinger i en gruppe, hvor der til sidst tegner sig et fast mønster af, at alle indtager deres rolle, og det er tydeligt for alle, hvem der er udelukket. Udstødseshandlinger i forbindelse med mobning bærer præg af eksklusion eller ydmygelse.

Det kan være tegn på mobning når...

- ... udstødseshandlingerne er systematiske og ikke enkeltstående hændelser
- ... de u hensigtsmæssige handlinger ofte går ud over de samme personer
- ... udstødseshandlingerne bærer præg af eksklusion og ydmygelse

4. Når fællesskaberne er præget af utryghed

Mobning udspringer ofte af utrygge fællesskaber. Et utrygt fællesskab kan opstå, når eleverne ikke har noget positivt at samles om. Derfor holder man i højere grad øje med hinanden, og hvis en person træder ved siden af, er der en risiko for, at man bliver nedgjort.

Det kan være tegn på mobning når...

- ... fællesskaberne tidligere har været præget af mobbemønstre
- ... der er en generel anspændthed mellem eleverne
- ... eleverne i gruppen holder øje med hinanden

5. Når fællesskabet har lav tolerancetærskel

Fællesskabets tolerancetærskel er afgørende for, om der finder mobning sted. Børn og unge træder ind i fællesskaberne med forskellige forudsætninger, og i et mobbefællesskab er der typisk en lav tolerancetærskel i forhold til forskelle. Det er altså ikke en persons handlinger, adfærd eller personlighed, som er årsagen til mobning, men i stedet fællesskabets lave tolerance over for forskelligheder.

Det kan være tegn på mobning når...

- ... der ikke er plads til forskellighed i gruppen
- ... fællesskaberne ikke har noget positivt at samles om
- ... tonen blandt eleverne generelt er hård

6. Når fællesskabet mangler empati

Angsten for at blive ekskluderet fra fællesskabet kan blive styrende for den enkelte, og ligefrem føre til at empati for andre tilsidesættes. Mobbemønstre udspringer således ikke af bevidst ondskabsfuldhed, men skyldes ofte en overlevelsesstrategi, hvor ønsket om at blive accepteret i gruppen fylder mere end medlidenhed med den der bliver mobbet.

Det kan være tegn på mobning når...

- ... elevgruppen er præget af manglende medlidenhed og bliver ligeglade med offeret
- ... nedværdigende handlinger accepteres i elevgruppen

7. Når fællesskabet er præget af magtubalance

Mobning forudsætter en magtubalance, hvor det er socialt accepteret, at en eller flere personer er mindre værd end andre.

Det kan være tegn på mobning når...

- ... det er socialt accepteret, at én eller flere personer er mindre værd end de andre
- ... der er en udpræget magtubalance i fællesskabet

8. Når fællesskabet er præget af ensomhed

Ensomhed kan skabe grobund for mobning. I klasser eller på årgange, hvor flere oplever ensomhed, forekommer der oftere mobning end i sunde og inkluderende fællesskaber.

Det kan være tegn på mobning når...

- ... elever ofte opholder sig for sig selv og går alene rundt
- ... elever holder sig tilbage både socialt og fagligt

Ved mistanke om mobning – skolens forpligtelser

Der kan være flere årsager til, at vi i skolen får mistanke om, at der foregår mobning i en elevgruppe. Måske opfanger personalet nogle signaler på baggrund af hårde omgangsformer over for en eller flere elever – men

ofte foregår mobningen i det skjulte, eller digitalt, hvor skolens medarbejdere ikke opdager det. Det er derfor vigtigt at tage elevens egne fortællinger alvorligt uanset, om de kommer direkte fra eleven selv eller fra forældrene.

Når medarbejdere får mistanke om mobning, skal de *altid gøre følgende* – også selv om henvendelsen kommer fra eleven eller forældrene, og medarbejderne ikke selv har bemærket elevens mistrivsel:

1. Ved henvendelse fra elev eller forældre: Lyt og tag mistrivlsen alvorligt
2. Notér hændelser og navne på de involverede elever
3. Kontakt ledelsen

Herefter iværksætter ledelsen og de relevante medarbejdere en afdækning af, hvorvidt der foregår mobning i elevgruppen og identificerer eventuelt øvrige årsager til elevens mistrivsel. En sådan afdækning er baseret på:

1. interviews til klarlægning af, hvad der foregår, hvem der er involveret, hvor det foregår, årsag til mobningen og af, hvorvidt der er tale om systematiske handlinger/episoder
2. observationer af elevgruppens undervisning og pauser
3. Det kan desuden være relevant at foretage en undersøgelse af klassens sociale liv fx via Trivselsteamet

Det indgribende arbejde

Bekræfter afdækningen, at der foregår mobning eller mobbelignende adfærd (uhensigtsmæssige adfærdsmønstre) i en elevgruppe, handler ledelsen ud fra devisen: **”Reager – dokumentér – kommuniker”** og ud fra nedenstående model:

NB! Husk, at der er notat- og dokumentationspligt.

Det forebyggende arbejde

Skolen fokuserer gennem hele barnets skoletid på at skabe inkluderende fællesskaber for alle elever. Det gør vi ved, at:

Ledelsen

- italesætter, at skolen er et inkluderende fællesskab for alle skolens elever

- understøtter forståelsen af mobning som et gruppefænomen og dermed er udtryk for en ubalance i fællesskabet
- tager ansvar for, at alle medarbejdere, elever og forældre forstår deres rolle i den forebyggende indsats mod mobning
- sikrer, at Antimobbestrategien er kendt af personale og forældre og løbende revideres i samarbejde med skolens bestyrelse
- sikrer, at resultater fra trivselsmåling og undervisningsmiljøvurdering anvendes til forebyggelse og bekæmpelse af elevers mistrivsel
- igangsætter relevante handleplaner, og sikrer en løbende evaluering og justering
- prioriterer, at hele personalegruppen løbende arbejder med at skabe og fastholde de fælles værdier, som skolen bygger på, så der er en fælles forståelse for, hvordan personalet gennem deres holdninger og handlinger kan skabe og fastholde en inkluderende skole- og klassekultur
- sætter fokus på fælles retningslinjer for medarbejdernes klasseledelse, som skal medvirke til at skabe trygge klassefællesskaber og undervisningsmiljøer
- sætter fokus på, at medarbejderne arbejder med digital dannelse og god digital opførsel, så eleverne lærer at begå sig sikkert, hensigtsmæssigt og etisk korrekt på sociale medier, herunder at de forstår betydningen af krænkende beskeder og billeder
- prioriterer, at Trivselsteamet trænes i at udbrede og forankre viden om mobning og digital dannelse, så det sikres, at personalet har viden og kompetence til at styrke trivsel og forebygge og intervenere mod mobning
- prioriterer, at Trivselsteamet arbejder målrettet med at skabe sunde klassefællesskaber
- hvis der er behov for det, inddrages konsulenter fra Uddannelse og læring, der arbejder med at understøtte trivslen på alle skolerne i kommunen
- hvis der er behov for det, inddrages TCBU i arbejdet med usunde klassefællesskaber, fx via *Diamantforløb*

Medarbejderne

- arbejder kontinuerligt med elevernes trivsel og klassefællesskabet
- anvender data omkring trivsel i fællesskabet – for eksempel via skolens årlige trivselsmålinger, observationer eller elevsamtaler. Trivselsteamet inddrages til relevant sparring
- anvender data fra Trivselsteamets årlige afdækning af alle elevers nære relationer
- arbejder ud fra en forståelse af, at mobning er et gruppefænomen og udtryk for ubalance i fællesskabet
- inddrager elever og forældre i arbejdet med at skabe balance og god trivsel i fællesskabet
- tager ansvar for, at skolens fælles værdier er retningsgivende for samværet i elevernes skolehverdag
- arbejder med elevernes digitale dannelse og god digital opførsel og er tydelige i deres anvisninger om etisk korrekt adfærd på digitale medier
- samarbejder med SSP om at sikre oplysning om god digital opførsel til elever og forældre
- drøfter løbende forskellen mellem drilleri og mobning med eleverne
- involverer eleverne i drøftelser af mobningens langsigtede konsekvenser
- vi møder udfordringerne individuelt, fordi klasserne og eleverne er forskellige

Eleverne

- arbejder med at etablere et godt socialt miljø i egen klasse og på skolen

- handler på situationer, der er grænseoverskridende, og siger fra, også når de ikke selv er involveret i problemet. Man kan også sige fra ved at gå til en voksen
- er bevidste om deres egen rolle og ansvar i forhold til mobning. Er eleven fx offer, mobber, medløber eller passiv?
- samarbejder via Elevrådet med medarbejdere og ledelse om at sætte fokus på elevernes trivsel, inkluderende fællesskaber og på gode omgangsformer både i det fysiske fællesskab og online

Forældrene

- ved, at de er vigtige rollemodeller, som deres barn identificerer sig med, iagttager og lærer af
- arbejder aktivt på at etablere et godt socialt miljø blandt klassens forældre – fordi det smitter af på eleverne
- understøtter inkluderende fællesskaber ved hjemme at sætte fokus på, at der skal være plads til forskellighed og motiverer deres barn til at interessere sig for alle børn i fællesskabet
- bidrager til drøftelser om trivsel på forældremøder: Reflekterer over egen og andres holdninger til fællesskabet, drøfter hvordan elevernes trivsel styrkes, samt hvordan konflikter og mobning forebygges og håndteres
- hjælper deres barn med at lære at løse konflikter selv og at inddrage voksne, når der er behov for det
- taler løbende med deres barn om, at hvis de eller andre børn mistrives, skal de søge hjælp og støtte hos en voksen, de har tillid til
- inddrager skolens medarbejdere, hvis der er bekymring for, at der foregår mobning
- inddrager skolens medarbejdere og øvrige forældre, hvis der er bekymring for, at der er børn som står uden for fællesskaberne
- er nysgerrige på deres barns digitale liv og løbende taler med deres barn om, hvordan de bruger de sociale medier på en god og respektfuld måde

Revideret 3. juni 2024